

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool te IEPER

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 20412
Instelling Vrije Basisschool
Directeur Kris COUSSENS
Adres Capucienenstraat 46 - 8900 IEPER
Telefoon 057-20.04.60
Fax 057-21.58.21
E-mail vbscap.dir@skynet.be
Website www.cdi-ieper.be/capucienen

Bestuur van de instelling Colleges Dekenij Ieper
Adres Oude Veurnestraat 24 - 8900 IEPER

Scholengemeenschap C.D.I.
Adres Oude Veurnestraat 24 - 8900 IEPER
CLB Vrij CLB Ieper
Adres Bukkersstraat 38 - 8900 IEPER

Dagen van het doorlichtingsbezoek 25-02-2013, 26-02-2013, 28-02-2013
Einddatum van het doorlichtingsbezoek 28-02-2013
Datum bespreking verslag met de instelling 15-03-2013

Samenstelling inspectieteam
Inspecteur-verslaggever Ann Brys
Teamleden Yves Van Moorlegghem
Deskundige(n) behorend tot de administratie nihil
Externe deskundige(n) nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	8
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en wereldoriëntatie	8
3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands	9
3.1.1.5 Lager onderwijs: Frans	11
3.1.1.6 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	12
3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	13
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	13
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	15
4.1 Welzijn.....	15
4.2 Begeleiding.....	15
4.2.1 Sociale en emotionele begeleiding	15
4.3 Evaluatie.....	15
4.3.1 Evaluatiepraktijk	15
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	17
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	18
6.1 Wat doet de school goed?.....	18
6.2 Wat kan de school verbeteren?	18
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	18
7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG.....	19
7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg	19
7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg	19

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de instelling een selectie van de onderwijsreglementering:
 - een selectie van leergebieden om het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen na te gaan.
Voor elk leergebied onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - o het onderwijsaanbod
 - o de uitrusting
 - o de evaluatiepraktijk
 - o de leerbegeleiding
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de instelling dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het onderzoek naar de hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid

De controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de instelling vindt gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle resulteert in een afzonderlijk verslag dat bij het doorlichtingsverslag wordt gevoegd en eveneens verschijnt op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders, leerlingen of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De vrije basisschool Capucienen bevindt zich aan de rand van Ieper, in twee vestigingsplaatsen die op wandelafstand van elkaar gelegen zijn. De school is sterk geïntegreerd in de plaatselijke gemeenschap en in de parochie. Het leerlingenaantal in de kleuterafdeling groeit, wat op middellange termijn perspectieven geeft aan de lagere afdeling. De vestigingsplaats waar de kleuterafdeling en het eerste leerjaar gehuisvest zijn, is aan renovatie toe.

Tijdens zijn inlooperperiode streefde de directeur vooral naar het verhogen van het welbevinden en de betrokkenheid van de teamleden. De instroom en resultaten noopten de school niet tot grote ingrepen en belangrijke acties om de leerprestaties te verhogen of op peil te houden. Mede daardoor miste de school in zekere zin de aansluiting bij een aantal nieuwe ontwikkelingen in het onderwijs. De decretale opdracht om systematisch en cyclisch een interne kwaliteitszorg te ontwikkelen is in ontwikkeling. Onderzoek en analyse waren tot nu toe vooral ter verantwoording en kaderden minder in een ontwikkelingsperspectief. Door deze externe controle hoopt de schoolleiding een beter zicht te krijgen op de sterktes en de zwaktes van de school en op basis daarvan prioriteiten op korte en middellange termijn te selecteren.

Tijdens deze doorlichting onderzocht de inspectie de leergebieden Nederlands en wereldoriëntatie. In de lagere afdeling kwam daar nog Frans bij. Ook de sociaal-emotionele begeleiding en de evaluatiepraktijk waren voorwerp van het onderzoek.

In de kleuterafdeling voldoen de beide leergebieden. Het team plant zijn aanbod doelgericht en op langere termijn met het oog op volledigheid en gradatie. De bewaking ervan is niet optimaal. Het taalvaardigheidsonderwijs wordt onder meer ondersteund door het vertellen, reconstrueren en dramatiseren van verhalen, aandacht voor streefwoordschat en het voorbeeldige taalgebruik van de kleuteronderwijzers. De talige verrijking van speelwerkplekken daarentegen heeft nog groeikansen. Door de samenwerking met de openbare bibliotheek is er een voldoende groot en ruim boekenaanbod. De taalontwikkeling van de kleuters wordt gescreend met vrij duidelijke criteria. Het team heeft oog voor kleuters met stagnatie of vertraging in de taalontwikkeling, maar de remediëring gebeurt weinig planmatig. De teamleden doen inspanningen voor een aanbod dat dicht bij de leefwereld van de kleuters en de schoolomgeving staat, maar de themakeuze is vrij traditioneel en stereotiep. De kleuters krijgen kansen om de natuur en de maatschappij en de rol van de mens daarin te verkennen. Kalenders brengen structuur in de tijd. De school heeft aandacht voor verkeers-, gezondheids- en milieueducatie.

Ook in de lagere afdeling voldoen Nederlands en wereldoriëntatie. Voor beide leergebieden worden de volledigheid en de gradatie in het aanbod ondersteund door het gebruik van onderwijsleerpakketten. Binnen Nederlands wordt het evenwicht enigszins verstoord door veel aandacht voor technisch-cognitieve vaardigheden, ten nadele van het gericht spreken en het functioneel en creatief schrijven. Binnen het leesonderwijs zijn er diverse oefenvormen en –materialen. Strategische vaardigheden komen eerder impliciet aan bod. Leerlingen met lees- en spellingproblemen worden begeleid in de zorgklas. Daarover is er geregeld overleg, maar concrete stappenplannen zijn niet gebruikelijk. Voor wereldoriëntatie streeft de school naar een brede invulling en zij slaagt daar ook in. Toch is er op schoolniveau geen duidelijk zicht op de volledigheid van en het evenwicht in het aanbod. Meerdaagse extramurale activiteiten ondersteunen het realistisch en samenhangend onderwijs. Techniek krijgt sinds vorig schooljaar ruime aandacht, maar is weinig geïntegreerd in het thematisch aanbod.

Voor Frans verdiepten de teamleden zich in het nieuwe leerplan en kozen ze doordacht een nieuw onderwijsleerpakket. De communicatieve vaardigheden krijgen ruime aandacht. De Franse instructietaal van de leerkrachten is voorbeeldig. De interculturele component heeft nog groeikansen en het vrije leesaanbod is erg beperkt.

De meeste leerkrachten hanteren een leerkrachtgestuurde aanpak. Leerlingen krijgen weinig ruimte tot zelfsturing of participatie in het leerproces. Activerende en coöperatieve werkvormen, uitdagende

opdrachten, open vragen komen in beide afdelingen maar beperkt voor. Lange instructies of onderwijsleergesprekken worden vaak gevolgd door individuele inoefening. De klasinterne differentiatie en de hulpverlening op korte en middellange termijn zijn weinig planmatig uitgebouwd.

De teamleden zijn zorggevoelig en alert voor de socio-emotionele noden van hun leerlingen. Naast preventieve acties op schoolniveau ondersteunen klasleerkrachten en het zorgteam leerlingen met extra noden. Toch is er weinig planmatigheid of systematiek in de hulpverlening. Ze kadert in mindere mate in een visie of een beleid terzake.

De school evalueert frequent heel wat aspecten van de ontwikkeling van haar leerlingen. Het team voelt aan dat een aantal aspecten van de evaluatie niet voldoet. Aan een aantal zaken werd al gesleuteld en een nieuw rapport staat op stapel. Toch ontbreekt het aan een doordachte visie op evalueren: waarom, wat, hoe evalueren we? Op deze vragen heeft de school nog geen afdoend antwoord. De school startte een ontwikkelingsproces met als doel een doelgerichte, evenwichtige en brede evaluatie. Zij heeft daarin nog een weg af te leggen.

De inspectie sluit deze doorlichting af met een gunstig advies voor de kleuterafdeling en voor de lagere afdeling. Zij feliciteert het team voor haar inzet en betrokkenheid en heeft alle vertrouwen in de verdere ontwikkeling van kwaliteitsonderwijs.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs

Nederlands
wereldoriëntatie

Lager onderwijs

Nederlands
Frans
wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Logistiek

Welzijn

Veiligheid
Gezondheid en hygiëne

Onderwijs

Begeleiding

Sociale en emotionele begeleiding

Onderwijs

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied Nederlands in voldoende mate na. Zij plant haar aanbod doelgericht en op langere termijn met het oog op volledigheid en gradatie. Ze observeert en screent de taalontwikkeling van de kleuters. Het taalgebruik van de kleuteronderwijzers is goed tot voorbeeldig.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied wereldoriëntatie in voldoende mate na. Zij plant haar aanbod doelgericht en op langere termijn met het oog op volledigheid en gradatie. De thema's sluiten aan bij de leefwereld van de kleuters en bij de schoolomgeving.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en wereldoriëntatie

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Brede harmonische vorming
Actief leren

Vooraf het instrument van de koepel en in enige mate het leerplan vormen het referentiekader voor het plannen van het aanbod. De teamleden stellen in grote lijnen een jaarplan op. Leerplandoelen worden per thema in een digitale tool opgezocht. Dat leidt soms tot een onhaalbaar pakket na te streven doelen. Een brainstorm tussen leerkrachten van parallelklassen over het gekozen thema resulteert in een doelen- en activiteitenbundel waaruit leerkrachten keuzes maken. Vooral de leerkrachten van de jongste kleuters laten zich inspireren door eigentijds bronnenmateriaal. De kleuterafdeling heeft geen systeem van bewaking van welke leerplandoelen al dan niet frequent nagestreefd worden. Daardoor bestaat de kans op hiaten of overaccentuering in het aanbod. De leerkrachten streven op een eerder intuïtieve wijze naar een evenwichtig aanbod van de verschillende domeinen van Nederlands en wereldoriëntatie. Het doelgerichte aanbod van spreken en luisteren met aandacht voor strategische vaardigheden en gevarieerde werkvormen is beperkt. De kleuterafdeling heeft daarentegen wel veel aandacht voor het bevorderen van het fonemisch bewustzijn. Poppenspel komt geregeld voor. Op jaarbasis komen de verschillende domeinen van wereldoriëntatie voldoende aan bod. Het aanbod van wereldoriëntatie is sterk gelinkt aan het gekozen thema. De themakeuze zelf is vrij stereotiep en traditioneel, maar de kleuteronderwijzers streven naar linken met de leefwereld van de kleuters en de schoolomgeving. Geregelde uitstapjes maken het onderwijs werkelijkheidsgericht. Techniek staat sinds vorig schooljaar in de kijker.

Bij elk thema selecteren de kleuteronderwijzers streefwoordenschat. Die lijsten zijn vaak uitgebreid en de woorden/begrippen worden soms weinig doordacht gekozen. Het expliciet inoefenen ervan gebeurt weinig doelgericht en ook de evaluatie is er niet op afgestemd. Het 'lezen' van onder meer stappenplannen, pictogrammen, boodschappenlijstjes en prijslijsten in de winkelhoek blijft vrij beperkt.

Het taalgebruik van de kleuteronderwijzers is goed tot voorbeeldig.

Met verschillende groeilijnen streeft de school gradatie in haar onderwijsaanbod na. Verschillende groeilijnen zijn niet altijd even herkenbaar in het klasbeeld. De kalenders daarentegen vertonen wel gradatie en samenhang. Ook het eerste leerjaar dat zich op dezelfde vestigingsplaats bevindt wordt hierbij betrokken. Het onderwijs is eerder leerkrachtgestuurd. Het spelend, incidenteel leren vanuit een rijk en gevarieerd materiaalenaanbod krijgt minder kansen in vergelijking met de geleide en gesloten opdrachten. De inrichting van klassen en speelleerplekken is daartoe in meerdere gevallen weinig uitdagend of stimulerend.

Curriculum
Onderwijsorganisatie
Klasmanagement

De inbreng van de kleuters in de keuze of de invulling van de thema's is vrij beperkt. De kleuteronderwijzers verklaren wel oog te hebben voor hun interesses en deze in de thema's te integreren. De leerkrachtgestuurde aanpak geeft kleuters weinig kansen tot zelfsturing. De langdurige klassikale onthaalmomenten leiden weinig tot gerichte spreekkansen en onderlinge interactie.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen

Behalve bij de jongste kleuters worden weinig recente bronnenmaterialen gebruikt. Het boekenaanbod in de boekenhoeken is wisselend en actueel door de samenwerking met de openbare bibliotheek. Toch is er weinig oog voor een waaier van boeksoorten en is de opstelling ervan niet overal even uitnodigend. Hoeken worden weinig verrijkt met het oog op talige stimulansen. Wel zijn er aangepaste hoeken en materialen die aansluiten bij wereldoriëntatie. Digitale prentenboeken en verteltheaters worden weinig aangewend.

Materieel beheer
Infrastructuur

De inrichting van de recent opgerichte klas en van de zorgklas is eerder schraal. Kleuters worden er te weinig uitgedaagd en gestimuleerd met uitnodigende materialen.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Kindvolgsysteem

Kleuteronderwijzeressen screenen en observeren geregeld verschillende aspecten van de (taal)ontwikkeling van de kleuters. Daarbij zijn er duidelijke criteria.

Begeleiding
Leerbegeleiding
*Beeldvorming
Zorg*

Tegenvallende resultaten van screenings en observaties leiden tot bespreking ervan in het zorgoverleg, en eventueel tot remediërende activiteiten. Stappenplannen waarbij doelen vooropgesteld en geëvalueerd worden, zijn niet ingeburgerd. Het rendement van de halvering van klasgroepen voor bepaalde activiteiten is onduidelijk. Preteaching wordt niet toegepast.

Visieontwikkeling

De impulsen die de Vlaamse overheid de laatste jaren gaf om het taalvaardigheidsonderwijs in Vlaanderen te optimaliseren, zijn weinig gekend.

3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

De lagere afdeling bereikt in voldoende mate de eindtermen Nederlands. Door het vrij consequente gebruik van de onderwijsleerpakketten garandeert ze een aanbod dat voldoende volledig, evenwichtig en gradueel is.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader

De onderwijsleerpakketten zijn richtinggevend voor het aanbod. Leerkrachten volgen meestal de jaarplanning van de methode. Waar er aanpassingen gebeuren is dat meestal ten voordele van spelling en taalsystematiek en ten nadele van de

Planning
Evenwichtig en volledig
Actief leren

communicatieve vaardigheden.

Naast een cursorisch aanbod krijgen luister- en spreekvaardigheden ook impliciet hun toepassing in andere leergebieden, zoals wereldoriëntatie en muzische vorming. Bij de jongste leerlingen ligt de nadruk sterk op technisch lezen en schrijven en zijn de gerichte spreekactiviteiten erg beperkt.

Het leesonderwijs krijgt ruime aandacht met verschillende oefenvormen.

Leesstrategieën komen daarentegen eerder impliciet aan bod. Klasbibliotheken zijn soms beperkt en/of verouderd, maar wisselcollecties uit de openbare bibliotheek compenseren dit. In verschillende klassen is de aandacht voor het ontwikkelen van schrijfstrategieën en creatief en functioneel schrijven eerder beperkt. In alle leerjaren plannen de leerkrachten voldoende onderwijstijd voor het leergebied. Toch bewaken ze weinig de onderwijstijd die naar de verschillende domeinen van het leergebied Nederlands gaat.

Het taalonderwijs is overwegend sterk leerkrachtgestuurd. Partnerwerk en coöperatief groepswerk komen minder voor dan het individueel oefenen na klassikale instructie. Enkele teamleden slagen er occasioneel in om door middel van hoekenwerk de leerlingen te motiveren zelfstandig verschillende talige leerinhouden in te oefenen of toe te passen.

Het streven naar een gedisciplineerde en gecontroleerde onderwijsleeromgeving belemmert soms interactieve leerprocessen.

Materieel beheer

Uitrusting
Leermiddelen

De integratie van ICT in het taalonderwijs is beperkt.

Voor het oefenen van lezen in niveaugroepen zijn er onvoldoende boekjes voor de leerlingen.

Evaluatie

Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Leerlingvolgsysteem

De lagere afdeling screent de leerlingen op hun spellingvaardigheden en hun voortgang voor technisch lezen.

Daarnaast maakt de school vooral gebruik van methodegebonden toetsen. Soms zijn er eigen aanvullingen.

Enkele leerkrachten maken gebruik van de suggesties van de methode voor de evaluatie van spreek- en luisterdoelen. Toch wordt spreken vaak eenzijdig geëvalueerd: leerlingen spreken de klasgroep toe, met een voorbereide opdracht.

Enkele leerkrachten proberen vormen van peer- en zelfevaluatie van de leerlingen te integreren.

Begeleiding

Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De school voert momenteel een digitaal volgsysteem in. Tijdens deze overgangsfase is het niet eenvoudig een beeld van de volledige schoolloopbaan van de leerlingen te krijgen.

De school heeft weinig zicht op de ontwikkeling van het leesbegrip, tegenstelling tot het technisch lezen.

De kansen tot differentiatie die de methode biedt worden enigszins benut. Er is vooral tempodifferentiatie.

Leerlingen met lees- en spellingproblemen worden begeleid in de zorgklas. De betrokken teamleden overleggen daarover geregeld. Stappenplannen met concrete doelen, met afspraken over materialen en aanpak en met geregelde evaluatie zijn niet gebruikelijk.

Voor leerlingen met leerstoornissen zijn er sticordi-maatregelen.

Professionalisering De nieuwe eindtermen taalbeschouwing zijn voorgesteld.
Deskundigheidsbevordering
Nascholingen

Visieontwikkeling Op schoolniveau kadert Nederlands maar beperkt in een coherent talenbeleid met een effectiever taalvaardigheidsonderwijs als doel.

3.1.1.5 Lager onderwijs: Frans

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen Frans in voldoende mate. Het team integreert de visie van het leerplan inzake communicatieve vaardigheden in zijn didactisch handelen.

Curriculum Het team bestudeerde het vernieuwde leerplan en werkt met een recent
Onderwijsaanbod onderwijsleerpakket. Dit pakket vormt in belangrijke mate het referentiekader
Referentiekader voor het plannen van het aanbod. Uit de planningsdocumenten van de
Planning leerkrachten blijkt dat communicatieve vaardigheden een sterk accent krijgen.
Evenwichtig en volledig Met aanmoediging en positieve feedback streven leerkrachten naar spreekdurf
Samenhang en spreekplezier bij de leerlingen.
De Franse instructietaal van de leerkrachten is voorbeeldig.
Het klasbeeld vertoont weinig elementen die wijzen op aandacht voor de
interculturele component van het leerplan.
De samenhang met en integratie in andere leergebieden is uiterst beperkt.

Curriculum De lagere afdeling kiest voor kortere, frequente lesmomenten die evenwichtig
Onderwijsorganisatie over de lesweek verspreid zijn.
Onderwijstijd Kinderen kunnen nog meer spreekkansen krijgen door gevarieerde werkvormen
Klasmanagement bij oefenmomenten. Het frontaal, klassikaal onderwijs overweegt sterk.

Materieel beheer De school beschikt over een recent onderwijsleerpakket. Behalve geluidsdragers
Uitrusting zijn digitale leermiddelen weinig geïntegreerd in het aanbod. Het vrije
Leermiddelen leesaanbod is minimaal.

Evaluatie De teamleden experimenteren momenteel met het doelgericht evalueren van
Evaluatiepraktijk spreek- en luistervaardigheden. Dit moet leiden tot een meer evenwichtige
Evenwichtig / representatief evaluatie van Frans, conform het aanbod. Leerlingen krijgen ook kansen tot peer-
en zelfevaluatie.

Begeleiding De leerkrachten verklaren in hun lespraktijk rekening te houden met
Leerbegeleiding niveauverschillen tussen de leerlingen door aangepaste oefeningen en
Zorg aanmoediging.

Professionalisering De leerkrachten bestudeerden het nieuwe leerplan en kozen doordacht een
Deskundigheidsbevordering vernieuwd onderwijsleerpakket.
Nascholingen

3.1.1.6 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor wereldoriëntatie in voldoende mate. Met een onderwijsleerpakket streeft de school volledigheid, samenhang en gradatie na. De verschillende extramurale activiteiten ondersteunen het realistisch onderwijs in samenhang met andere leergebieden. Techniek staat sinds vorig schooljaar in de focus.

Curriculum	Het team hanteert een onderwijsleerpakket, met het oog op gradatie en samenhang. Van dit onderwijsleerpakket wordt alleen het basisdeel aangeboden.
Onderwijsaanbod	Het team vult dit aan met extra lessen, activiteiten, uitstappen of een schoolthema. Daarbij zijn ook meerdaagse extramurale activiteiten. Die bevorderen het realistisch onderwijs in samenhang met andere leergebieden. Op schoolniveau is er geen bewaking of het aanbod daardoor leerplandekkend is.
Referentiekader	Vanuit een aanvoelen dat het aanbod aan techniek niet voldeed, zette de school dit in de focus. In de praktijk hanteren de leerkrachten daartoe een aantal extra bronnenboeken met lesfiches en zorgt de schoolleiding voor voldoende materialen. De integratie in het lopende thema is vaak erg beperkt.
Planning	Voor de jongste leerlingen hanteert de school het leerpakket niet, maar stelt zelf thema's samen, naar verluidt volgens de interesses van de leerkrachten en de leerlingen. De gekozen lessen en activiteiten worden afgetoetst aan het leerplan. Toch blijken sommige thema's en hun inhoud niet aangepast te zijn aan de leeftijd en de ontwikkeling van de leerlingen.
Evenwichtig en volledig	Actualiteit krijgt in verschillende klassen voldoende aandacht, maar dat blijkt niet altijd uit het klasbeeld.
Samenhang	De noodzakelijke referentiekaders voor tijd en ruimte zijn aanwezig. Ze krijgen soms weinig invulling vanuit de schoolomgeving en de leefwereld van de kinderen.
Brede harmonische vorming	Voor de sociale ontwikkeling hanteert de school een apart project. Milieu, gezondheid en verkeer krijgen zowel op school- als op klasniveau voldoende aandacht.
Actief leren	De schoolomgeving biedt voldoende ontdek- en ervaringskansen. De doorstroming van de kleuterafdeling naar de lagere afdeling voor het kalendergebruik is gegarandeerd.
	In enkele klassen krijgen leerlingen de kans om soms te leren via complementair groepswork en onderzoekopdrachten, maar dit is geen kenmerk van de school. Vaak verzanden lessen in verbalisme en is een werkelijkheidsgerichte aanpak met ruime kansen tot actief leren beperkt.
Materieel beheer	De school beschikt over voldoende middelen. De integratie van ICT verschilt van klas tot klas, maar is geen kenmerk van de school. In enkele klassen is er een goed gebruik van digitale borden.
Uitrusting	
Leermiddelen	
Evaluatie	De leerkrachten hanteren vooral de toetsen van de methode. Het extra aanbod wordt slechts fragmentair geëvalueerd. De school onderzocht nog niet of de evaluatie van wereldoriëntatie representatief en evenwichtig is. De vraag in hoeverre het thuis studeren kan en mag doorwegen in de evaluatie is niet uitgeklaard. In het algemeen krijgen toepassingen, het leerproces en interesses van leerlingen weinig ruimte in het evaluatieproces. Breed evalueren zoals aangegeven in het leerplan is niet gerealiseerd.
Evaluatiepraktijk	Voor de jongste leerlingen zijn er schooleigen evaluaties en toetsen. Vaak overwegen daarbij kennis, weetjes en woordenschat op vaardigheden en
Evenwichtig / representatief	

attitudes.

Begeleiding Teamleden zorgen voor het toegankelijk maken van teksten voor zwakke lezers.
 Leerbegeleiding Leerlingen worden voorbereid op het studeren thuis naar aanleiding van een
 Zorg toets.

Professionalisering Onder meer tijdens teamvergaderingen en op infosessies van de uitgeverij
 Deskundigheidsbevordering maakte het team kennis met de visie, de structuur en het gebruik van het
 Nascholingen onderwijsleerpakket.

3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	ja, neen
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja
Wordt de officiële school begeleid door de begeleidingsdienst van het GO!, OVSG of POV? (decreet bao - art. 62,§2,4°)	ja

3.2 Respekteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	ja, neen
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	neen
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	neen
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de beroepsmogelijkheden	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend	ja
• de procedure volgens welke beroep kan worden ingediend tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	neen
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja

• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Zorgt de school voor een correcte invulling van het zorgbeleid? (decreet bao - art. 153 septies, enkel van toepassing binnen een scholengemeenschap)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	neen
Verloopt het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Welzijn

De resultaten van de controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag.

4.2 Begeleiding

4.2.1 Sociale en emotionele begeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor ondersteuning.

Motivering

De teamleden doen inspanningen om de nodige sociale en emotionele begeleiding aan de leerlingen te bieden. Hun welbevinden ligt de teamleden nauw aan het hart. De inzet en bezorgdheid van het team kunnen nog sterker renderen door het ontwikkelen van een visie en een structurele aanpak op schoolniveau.

De school koos voor 'socio-emotionele ontwikkeling' binnen haar GOK-werking tijdens de vorige cyclus. Ze richtte zich vooral op preventieve acties. Sommige daarvan hebben nu een vervolg, andere krijgen minder intense aandacht of worden niet verder gezet. Bij verschillende acties is het moeilijk de doeltreffendheid ervan te evalueren omdat de doelen op het niveau van de leerlingen weinig concreet zijn. Heel wat teamleden zijn van mening dat kinderen door de acties beter over hun gevoelens kunnen praten en daartoe ook meer kansen krijgen. Dat is een positief gegeven.

Vanuit hun zorggevoeligheid proberen leerkrachten kinderen met extra noden op sociaal-emotioneel vlak te ondersteunen. Deze noden worden besproken op het zorgoverleg of het MDO (multidisciplinair overleg), maar er is weinig planmatigheid of systematiek in de hulpverlening. De school werd de afgelopen jaren verschillende keren geconfronteerd met een overlijden. Ze beschikt over een rouwkoffer en bouwde deskundigheid op in het omgaan met en het begeleiden van leerlingen in rouw. Voor andere, vrij frequent voorkomende problemen zoals pesten of faalangst zijn er interventies ad hoc, maar een structurele aanpak op schoolniveau is beperkt. Het beleid inzake socio-emotionele begeleiding heeft nog groeikansen in doelgerichtheid, doeltreffendheid, ondersteuning (middelen, organisatie, overleg...) en ontwikkeling (expertise zoeken en verspreiden, kennis van de sociale kaart...). Met de inzet en de motivatie van het team is dit een haalbare kaart.

4.3 Evaluatie

4.3.1 Evaluatiepraktijk

De school staat voor de kwaliteitsbewaking van deze variabele aan het begin van een ontwikkelingsproces.

Motivering

Het team reflecteerde over evalueren en rapporteren. Leerkrachten voelen aan dat bepaalde leergebieden, vaardigheden en vorderingen moeilijk met een cijfer beoordeeld kunnen worden. Aan een aantal zaken werd al gesleuteld en een nieuw rapport staat op stapel. Toch ontbreekt het aan een doordachte visie op evalueren: waarom, wat, hoe en wanneer evalueren we? Op deze vragen heeft de school geen afdoend antwoord.

Kleuteronderwijzers observeren en evalueren de ontwikkeling van de kleuters voor verschillende aspecten. Voor de beoordeling ervan heeft de school vrij duidelijke criteria.

De vaardigheden of verworvenheden van de kleuters die beoordeeld worden, hebben vaak weinig linken

met de nagestreefde doelen van de voorbije periode.

Tijdens de activiteiten krijgen kleuters aanmoedigende en waarderende feedback. In sommige groepen zijn er structureel terugblikmomenten voorzien, waarbij kleuters activiteiten en hun deelname eraan kunnen evalueren.

Sommige kleuteronderwijzers reflecteren over voorbije activiteiten in hun klasdagboek. Leerkrachten van parallelklassen evalueren voorbije activiteiten geregeld samen op informele wijze.

Het leerlingvolgsysteem in de lagere afdeling screent de vorderingen van technisch-cognitieve vaardigheden van Nederlands en wiskunde. De vorderingen in de communicatieve, creatieve en probleemoplossende vaardigheden worden veel minder duidelijk in beeld gebracht.

De evaluatie van de motorische ontwikkeling van de kinderen door de leermeesters lichamelijke opvoeding is doelgericht en breed.

Voor Nederlands, wiskunde en Frans gebeurt de evaluatie in de lagere afdeling voornamelijk door toetsen van de onderwijsleerpakketten. Voor spreken binnen het leergebied Nederlands is de evaluatie vaak weinig doelgericht of niet aangepast aan de ontwikkeling van de leerlingen. De richtlijnen die het leerplan in dat verband geeft, worden weinig opgevolgd. Zelf opgestelde toetsen worden nauwelijks afgetoetst aan het leerplan. Voor Frans evolueert de school naar een evaluatie waarbij de communicatieve vaardigheden sterker doorwegen, conform het vernieuwde aanbod.

De school is er nog niet uit hoe ze de vorderingen inzake muzische vorming wil beoordelen. Momenteel is de evaluatie niet doelgericht. Ook de mate waarin het proces en het product geëvalueerd moeten worden is niet uitgeklaard.

Voor wereldoriëntatie voerde de school een nieuwe methode in. Die vult ze aan met een schoolthema, een plaatselijk initiatief, extramurale activiteiten... Het team neemt dit extra aanbod niet systematisch op in haar evaluatie. Ook in hoeverre het thuis studeren mag en kan doorwegen op de toetsresultaten is een vraag die niet uitgeklaard is.

De leergebiedoverschrijdende eindtermen leren leren en sociale vaardigheden worden fragmentair beoordeeld. Vaardigheden inzake ICT worden niet geëvalueerd.

Het vierde en het zesde leerjaar nemen deel aan de toetsen van de onderwijskoepel. De resultaten worden in enige mate geanalyseerd, maar dat geeft weinig aanleiding tot bijstellingen van de aanpak of van het aanbod.

Voor het toekennen van het getuigschrift basisonderwijs zijn de criteria niet helemaal duidelijk. In de praktijk blijken vooral de leerprestaties voor Nederlands en wiskunde doorslaggevend te zijn.

Alternatieve evaluatievormen zijn weinig aan de orde. Zelfevaluatie en procesevaluatie komen wel voor, maar kenmerken de evaluatiepraktijk eerder beperkt.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

De directeur streeft ernaar een open beleid te voeren met een overlegcultuur. Hij wil daarvoor een draagvlak voor in consensus genomen beslissingen creëren. Na een inlooperperiode waarbij het welbevinden en de betrokkenheid van het team voorop stonden, groeit de dynamiek daarvoor. Om de participatie aan het beleid te bevorderen en de werkdruk te verdelen, zijn er een aantal werkgroepen. In hoeverre die werkgroepen een gezamenlijke visieontwikkeling en het gezamenlijk doelgericht handelen ondersteunen is niet helemaal duidelijk. Meestal wordt naar resultaten op vrij korte termijn toe gewerkt. De instroom en inplanting noopten de school niet tot grote ingrepen en belangrijke acties om de leerprestaties te verhogen of op peil te houden. Mede daardoor miste de school in zekere zin de aansluiting bij een aantal nieuwe ontwikkelingen in het onderwijs. Door deze externe controle hoopt de schoolleiding een beter zicht te krijgen op de sterktes en de zwaktes van de school en op basis daarvan prioriteiten op korte en middellange termijn te selecteren.

De school neemt enkele initiatieven om haar kwaliteit te onderzoeken, maar wendt die beperkt aan om de kwaliteit te verhogen. De kwaliteitszorg heeft geen cyclisch karakter. Onderzoek en analyse zijn er vooral ter verantwoording en minder met het oog op ontwikkeling.

De school staat aan het begin van een ontwikkelingstraject rond het talenbeleid. Er zijn wel initiatieven genomen die een aanzet geven tot het verbeteren van de taalvaardigheid van de leerlingen.

De school heeft de vorige GOK-cyclus (gelijke onderwijskansen) op een voldoende kwaliteitsvolle manier uitgewerkt, maar effecten op langere termijn zijn niet gewaarborgd. Het team heeft ervoor gekozen om voor de SES -lestijden (sociaal-economische status) geen nieuw actieplan uit te werken.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De aandacht voor techniek binnen wereldoriëntatie.
- De gerichte aandacht voor het bevorderen van het fonemisch bewustzijn van de kleuters.
- De screening van de taalontwikkeling van de kleuters met duidelijke criteria.
- Het taalgebruik van de kleuteronderwijzers.
- De samenwerking met de openbare bibliotheek.
- De aandacht voor communicatieve vaardigheden conform het nieuwe leerplan Frans.
- De Franse instructietaal van de betrokken leerkrachten.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De begeleiding van leerlingen bij hun rouwproces.

Wat betreft het algemeen beleid

- De inspanningen van de directeur om het welbevinden en de betrokkenheid van de teamleden te verhogen.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De bewaking van de volledigheid en het evenwicht in het aanbod in de kleuterafdeling.
- De aandacht voor het creatief schrijven en het gericht spreken en het ontwikkelen van spreek- en schrijfstrategieën.
- De talige verrijking van speelwerkplekken.
- De doordachte oplijsting van streefwoordenschat en de expliciete inoefening ervan.
- De kansen tot actief en zelfsturend leren.
- Een doelgerichte, planmatige binnenklasdifferentiatie.
- Een planmatige hulpverlening aan leerlingen met leerproblemen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Doelgerichte, evenwichtige en brede evaluatie op basis van een gezamenlijke visie.
- De socio-emotionele begeleiding ad hoc kaderen in en optillen naar een coherent beleid.

Wat betreft het algemeen beleid

- De ontwikkeling van een gezamenlijke visie, gebaseerd op recente inzichten, bij het uitwerken van prioriteiten.
- Een systematische interne kwaliteitszorg.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de regelgeving

- In het schoolreglement de verplichte bepaling opnemen inzake geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen.
- Het schoolreglement aanpassen conform het inschrijvingsrecht.
- De bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift bewaren (decreet bao - art.53-57 en BVR van 24-11-1998)

7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG

7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen':

GUNSTIG

voor **kleuteronderwijs** en **lager onderwijs**.

7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de overige erkenningsvoorwaarden:

GUNSTIG

Namens het inspectieteam	Voor kennisname
Ann Brys de inspecteur-verslaggever	Naam: het bestuur of zijn gemandateerde
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling	